

Straffelovens § 69 og Retslægerrådet

Peter Gottlieb
Gorm Gabrielsen
Alex Kørner
Liv Os Stølan

Justitsministeriet Retspsykiatrisk Klinik

Sponsorer:
Sundhedsministeriet
Helsefonden

Straffelovens § 69

- Befandt gerningsmanden sig ved den strafbare handling foretaget i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan retten, såfremt det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, 2. pkt.

Retslægerådet

- Afgiver lægevidenskabelige og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder i sager om enkeltpersoners retsforhold.

Baggrund for projektet

1981-2013: årligt antal nye foranstaltninger	150-881
Heraf 2002-2013:	
§ 16.1:	299-546
§ 16.2:	55-111
§ 69:	104-224

(Justitsministeriets Forskningskontor)

A1-sager, Retslægerådet: 1988: 391, 2013: 223
(Rådets Årsberetninger)

Formål med projektet

Hvordan bruges § 69 ?

Hvad betyder Retslægerådets
udtalelse?

Materiale: mentalerklæringer, retslægerrådsudtalelser og domme

fra alle 298 sager, hvor

Retslægerrådet

i perioden

1.4.2005-31.12.2007

fandt den sigtede sikkert eller muligt
omfattet af

§ 69

Personerne omfattede af § 69

N = 298

- Halvdelen havde tidligere været psykiatrisk indlagt
- Halvdelen havde indenfor det seneste år været i tung psykofarmakologisk behandling
- Tre fjerdedele havde tidligere været i ambulant psykiatrisk behandling
- Over halvdelen misbrugte alkohol eller euforiserende stoffer
- Over halvdelen var påvirkede på gerningstiden

Personerne omfattede af § 69

N = 298

- Arbejdsløse: 240
- Enlige: 191
- Hjemløse: 117

- Tidligere kriminalitet: to tredjedele

- Aktuel kriminalitet: 50 sigtet for drab eller drabsforsøg, 41 for brandstiftelse

Personerne omfattede af § 69

N = 298

- Halvdelen blev idømt en psykiatrisk foranstaltning

Prædiktorer om foranstaltning eller ej

- Alder, Køn, Hjemløshed, Arbejdsløshed, Legemligt helbred, Etnicitet, Misbrug, Påvirkning på gerningstid, Tidligere kriminalitet, Aktuelt påsigtet kriminalitet, Tidligere psykiatrisk behandling, Aktuel psykiatrisk diagnose
- ALLE VAR STATISTISK SIGNIFIKANTE

Prædiktorer om foranstaltning eller ej

- LOGISTISK REGRESSION:
- Tidligere kriminalitet
- Aktuel påsigtet kriminalitet
- Tidligere psykiatrisk behandling
- Aktuel psykiatrisk diagnose
- Kunne forklare hele variationen!

Prædikterende diagnoser aftagende betydning

- ADHD
- Skizofreniforme spektrum
- Affektive spektrum
- Autistisk forstyrrelse
- Sinke
- Personlighedsforstyrrelse
- “Ingen psykisk forstyrrelse”

Retslægerådets vurdering af mentalerklæringerne

1. Anmodning om supplerende :

8/199 (de fire centre)

contra 12/99 (free lance)

2. Korrespondance

Enigheden var større mellem centre
og Retslægeråd end mellem free
lance og Retslægeråd

Retslægerådets indflydelse på retten

- I 52 sager var mentalerklæring og Retslægeråd uenige
- I 36 sager var Retslægeråd og ret uenige
 - Heraf 7 uden dom, 12 dissens, 1 RR: ikke foranst, ret: foranst, 16 RR foranst., ret: straf (heraf var 3 kvinder og 13 unge)
 - Logistisk regression:
 - Afgørende for dom var Retslægerådets votum - og køn og alder

RESUME

- Antal foranstaltninger i medfør af § 69 stiger
- I projektperioden blev paragraffen brugt som intenderet, dvs. til de mest syge
- Mentalerklæringen kunne forbedres, især når den ikke kom fra et af de fire centre
- Retslægerådet virker som kvalitetskontrollør
- Retslægerådet bruges mindre og mindre

Måske skulle Rådet bruges noget mere?